

Касьянова Н.В.
д.е.н., професор,
Біленко Оксана
студентка,

Національний авіаційний університет, м.Київ

МОЖЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПОЛТАВЩИНИ ЗА РАХУНОК «ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ»

Анотація. У науковій статті було проведено аналіз динаміки туристичних потоків України, виплати заробітної плати за останні декілька років та витрати на відпочинок. Розглянуті можливості поліпшення економічного розвитку за рахунок «зеленого туризму» на прикладі Полтавської області, при незначному вкладі коштів держави. Зроблено висновки про те, що на сьогоднішній день існує можливість не тільки збільшити бюджет регіону а й покращити розвиток самого регіону. Запропоновані реальні варіанти для розгляду та впровадження підкріплені як статистичними даними так і власними прорахунками. Обґрунтовано напрямки проведення можливого збільшення резервів заробітної плати виходячи з аналізу показників об'єкта дослідження.

Ключові слова: аналіз, зелений туризм, туристичні потоки, динаміка заробітної плати, шляхи розвитку.

Kasyanov NV

Bilenko Oksana

OPPORTUNITIES FOR ECONOMIC DEVELOPMENT POLTAVA BY "GREEN TOURISM"

Annotation. In the scientific article the dynamics of tourist flows of Ukraine, payments of wages in recent years and the cost of the rest have been analyzed. The possibilities of improving economic development through "green tourism" for example, Poltava region, with little contribution of the state funds were examined there. The conclusions that today it is possible not only to increase the budget of the region but

also to improve the development of the region were made too. There were suggested the real options for consideration and implementation backed up by statistical data as well as their own failures. The directions of possible reserves increase salaries based on the analysis of the performance of the study were grounded too.

Keywords: analysis, green tourism, tourist flows, the dynamics of wages, ways of development.

Касьянова Н.В.

Биленко Оксана

ВОЗМОЖНОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ПОЛТАВЩИНЫ ЗА СЧЕТ «ЗЕЛЕННОГО ТУРИЗМА»

Аннотация. В научной статье был проведен анализ динамики туристических потоков Украина, выплаты заработной платы за последние несколько лет и расходы на отдых. Рассмотрены возможности улучшения экономического развития за счет «зеленого туризма» на примере Полтавской области, при незначительном вкладе средств государства. Сделаны выводы о том, что на сегодняшний день существует возможность не только увеличить бюджет региона но и улучшить развитие самого региона. Предложено реальные варианты для рассмотрения и внедрения благодаря статистическим данным так и собственными просчетами. Обоснованы направления проведения возможного увеличения резервов заработной платы исходя из анализа показателей объекта исследования.

Ключевые слова: анализ, зеленый туризм, туристические потоки, динамика заработной платы, пути развития.

Постановка проблемы та актуальність дослідження: На сьогоднішній день значне місце в розвитку країни починає займати нещодавно введене поняття «зеленого туризму». З досвіду сусідніх країн, можливо сказати, що розвиток даної галузі відіграє важливу роль у структурній перебудові економіки, збільшенні

робочих місць, вирішенні соціально-економічних проблем та чимало інших завдань. На сьогоднішній день Україна не є в достатній мірі розвинутою на належному рівні. З поступовим викоріненням цієї проблеми ми зможемо втілити в життя наявний туристичний потенціал, як на державному так і на регіональному рівні. Відкриється можливість для створення нової ланки туризму та можливість розширити економічні можливості країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Поняття зеленого туризму розглядалося у наукових працях багатьох вчених, котрі працювали в галузі географії, економіки, туризму, соціології та інших. Серед них можна виділити таких науковців як: Ю.Алексеев, А.Корлоль, В.Євдокименко, М.Лендева, В.Мікловди, М.Пітюлича та інші.

Формування цілей статті: Метою написання роботи виступає необхідність обґрунтування перспектив розвитку «зеленого туризму» в регіонах України. Задача полягає у тому, щоб визначити його місце у туристичній галузі, розглянути вплив на економіку країни та на рівень безробіття в сільській місцевості.

Виклад основного матеріалу дослідження: На сьогоднішній день туристична галузь займає п'яте місце у формуванні бюджету України. У майже 50 країн світу він займає основне джерело бюджету. Загальний внесок галузі туризму до ВВП України у 2013 р. складає 114,2 млрд. грн. (8,6% ВВП):

- прямі витрати - 30,8млрд.грн (2,3%);
- непрямі внески - 61,2млрд.грн (4,8%)
- індукований внесок - 22,2млрд.грн (1,5%)

Так, за останні роки за даними Державної служби статистики України [2] кількість туристів-громадян України зросла майже в половину та стала досягати третини населення. У 2012 році відсоток туристів, які виїжджали за кордон, збільшилася на 98% - до 2,76 млн осіб (з 1,39 млн осіб у 2011 році). В той же час, кількість іноземних туристів, що відвідали Україну в 2012 році, скоротилася на 21,4% - до 269 тис. осіб з 343 тис. осіб у 2011 році, а кількість внутрішніх туристів України збільшилася у 2012 році порівняно з 2011 роком на 33,5% - до 807 тис.

осіб з 604 тис. осіб. У 2013 році нашу країну відвідали понад 26 млн. туристів, що на 1,5 млн. більше, ніж у 2012.

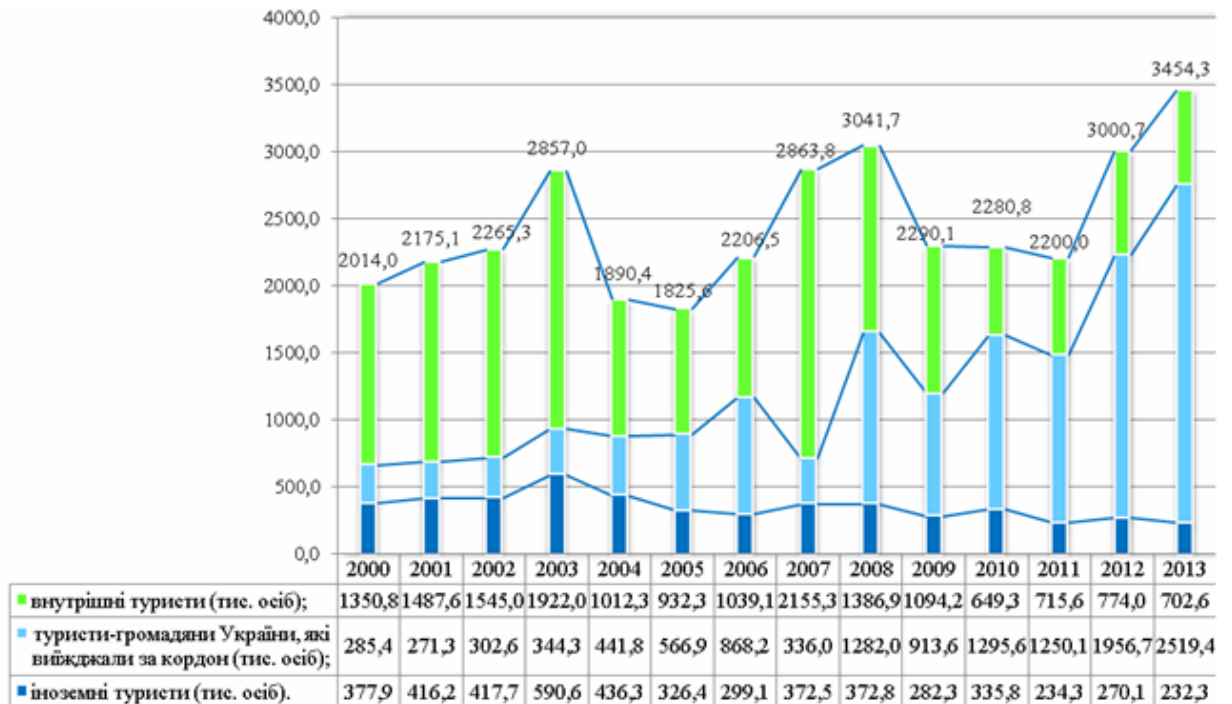

Рис.1 Динаміка туристичних потоків в Україні протягом 2000-2013рр.

У структурі в'їзного туристичного потоку частка організованого туризму на жаль зменшилась і становить 6% від потоку, частка службових поїздок становить 4%. Лідуючі позиції займає відвідування України з приватною метою – 90% від загального обсягу туристичного потоку. Щодо виїзного туризму, то розподіл туристичного потоку за мотивацією розподілився так: службова поїздка – 5% потоку, організований туризм – 7%, приватний туризм – 88% [3].

Найбільше обслугованих туристів було у 2013 році, що в абсолютній цифрі становить 3,4 млн. осіб. Це пояснюється тим, що туристичні потоки внутрішніх туристів тісно пов'язані з доходами населення країни. Динаміка росту заробітної плати в Україні у порівнянні з 2014 роком зображена у табл 1.

Динаміка заробітної плати по галузях України (грн.)

Галузь	2014 рік	2015 рік
Сільське господарство	2869	2482
Фінансова та страхова сфера	8171	7192
Освіта	3064	2542

У зв'язку з анексією Криму більша частина населення почала концентрувати місце відпочинку на відомих туристичних місцях як Карпати, Одеса. Доходи в даних регіонах значно зросли, але перенасиченість туристами та недостатньо розвинута інфраструктура має свої недоліки.

Так у 2014р. спостерігалось значне скорочення чисельності відпочиваючих але в 2015р. сталася негативна ситуація. На 25% зросло відвідування берегів моря та гірської місцевості, а кількість туристів на вихідні до Львова та Кам'янця-Подільського вдвічі. Згідно статистичних даних 68% населення взагалі не відпочивало, 9% - відпочивали у власних заміських будинках.

Цінова політика відпочиваючих зон збільшилася у порівнянні за минулі роки. Вартість проживання та харчування виросло вдвічі. Розважальні заклади стали майже недоступними. Проаналізуємо коливання цін на один тиждень в літній період при курсі валют, долар=21,євро=23,2 за 2015р та за долар=11,8, євро=16 у 2014р. Отримані дані наведено у табл.2.

В той же час, Україна має чималу кількість місць котрі можна в результаті удосконалення та розширення використовувати як значний економічний інструмент.

На сьогоднішній день питання «зеленого туризму» є досить актуальним. При наявному сприятливому кліматі, багатій флорі та фауні цей показник може бути значно вищим. Але розвиток «зеленого туризму» пов'язаний з потребою розв'язання низькі соціально-економічних проблем.

Порівняльні дані цін на відпочинок

Вид діяльності	2014р.	2015р.	долар		євро	
			2014р.	2015р.	2014р.	2015р.
Проживання	600	1200	50,8	57,1	37,5	51,7
Харчування	700	1300	60	62	43,75	56
Зони відпочинку	400	800	34	38	25	34,5
Розважальні заклади	600	1300	50,8	62	37,5	56
Дорога	400	650	34	30	25	28
Екскурсії	500	800	42	38	31,25	34,5
Сума	3200	6050	271,6	287,1	200	260,7

Розвиток «зеленого туризму» висуває розв'язання економічних проблем сучасного села. За останні роки в Україні спостерігається зменшення населення сільської місцевості, міграції, зростання безробіття, занепад економіки. Розвиток галузі не має значних капіталовкладень і тому можливий за рахунок населення без додаткових інвестицій. При скороченні міграційного процесу можливе заощадження матеріальних ресурсів, адже згідно статистичних даних європейського банку, пристосування сільського населення до міста є в 20 разів дорожчим.

На розвиток «зеленого туризму» України впливає ряд важливих факторів:

- наявність великої рекреаційної зони у сільській місцевості;
- економічна ситуація в регіонах;
- культурна спадщина території;
- наявність незайнятої робочої сили;
- доступність цін для відпочиваючих;
- надання послуг і збирання грибів чи ягід, риболовля, тощо;

При гальмуванні «зеленого туризму» виступають такі фактори:

- відсутність економічної стабільності в країні;
- відсутність інфраструктурного розвитку сільської місцевості;
- відсутність кваліфікаційного кадрового забезпечення;
- неналежне фінансування з боку держави;
- відсутність інформаційної системи та наявності реклами.

Розвиток зеленого туризму збільшує дохід за рахунок:

- надання місця проживання;
- транспортне забезпечення та екскурсії;
- егерська діяльність(рибальство, полювання тощо);
- розважальні послуги, надання послуг прокату;
- харчувальний комплекс, котрий спрямований на екологічне домашнє господарство;
- проведення історико-етнографічних розважальних заходів.

Майже в кожній області можна знайти, хоча б в декількох районах, садиби зеленого туризму. Всі вони виступають підприємствами приватної власності. Загалом відпочинок в такій місцевості коштуватиме не дорожче ніж на море. Діяльність «зеленого туризму» має бути сконцентрована саме на державному рівні. Це призведе до збільшенні доходів місцевості, погашенні боргів, збільшенні кількості турів, можливість зміцнити ціни, збільшиться кількість садиб. Спробуємо спрогнозувати дане бачення ситуації на прикладі Полтавщини.

Природно-заповідний фонд Полтавщини налічує близько 384 територій. Основа курортних ресурсів краю – мінеральніта столові води, які використовують для лікування на курорті Миргород, а також у курортній місцевості Ліщинівки. Найцікавіші міста області це: родинна усипальниця Закревських у вигляді піраміди у Березовій Рудкі, Великі Сорочинці, місто-курорт Миргород, центр гончарського мистецтва Опішне, батьківщина Г.Сковороди – Чорнухи.

Розглянемо Хорольський ботанічний сад котрий розташований неподалік житлової місцевості. Сад налічує близька 100 видів дерев, добре розвинутий трав'яний покрив, наявність лікарських рослин. Поруч є всі можливості для розвитку «зеленого туризму». Тим самим ми зможемо забезпечити скорочення

безробіття в регіоні наданням нових робочих місць, харчувальний комплекс, котрий спрямований на домашнє господарство не матиме значних затрат, надання місця дешевого місця проживання, розважальні послуги котрі є корисними і в той же час майже безкоштовними. Тобто витрати на відпочинок скоротяться в два рази і в той же час доступними для більшої половини населення. Проаналізуємо цінову політику в даному випадку на тиждень, коли прогнозне значення за 2016р. долара=25, євро =30, за 2017р. долара=27, євро=32 дані подано в табл.3.

Таблиця 3

Проноз цін на відпочинок у садибі «зеленого туризму»

Вид діяльності	2016р.	2017р.	долар		євро	
			2016р.	2017р.	2016р.	2017р.
Проживання	600	750	24	28	20	23,4
Харчування	700	1000	28	37	23,3	31,25
Зони відпочинку	400	600	16	22	13,3	18,75
Розважальні заклади	400	600	16	22	13,3	18,75
Дорога	400	550	16	20,3	13,3	17,2
Екскурсії	300	400	12	14,8	10	12,5
Сума	2800	3900	112	144,1	93,2	121,85

Висновки. Отриманий прибуток від реалізації діяльності можна використати для розвитку місцевого району, котрий з кожним роком через брак коштів занепадає.

Для такої діяльності перш за все потрібна підтримка з боку держави. Повинні надаватися безвідсоткові кредити, що стимулюватимуть заохочення до відкриття і будівництва нових садиб. Податки мають нараховуватися у мірі збільшення відсотка у порівнянні з розвитком підприємництва. Має надаватися безкоштовна ділянка для можливості реалізації. Заохочуватися молоді студенти не лише для залучення у виробничій діяльності а й молодих спеціалісті

економічної сфери, маркетингу та подібних напрямів для розробки методики розвитку та аналізу, встановлення партнерства.

Податок на прибуток займає другу частину грошей місцевого бюджету. Діяльність зеленого туризму зможе надати робочі місця третині населення регіону. Приклад можна використати майже в кожній області України. Діяльність може принести державі прибуток без використання значних витрат. Наявні маєтки зеленого туризму можуть дозволити собі лише багата частина населення, тож не спробувати нам приносити користь простому населенню та збільшити держбюджет країни.

Література

1. Международный туризм суверенно продвигается к преодолению миллиардного рубежа в конце 2012 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://media.unwto.org/ru/press-release/2012-09-19/mezhdunarodnyi-turizm-uverenno-prodvigaetsya-k-preodoleniyu-milliardnogo-ru>
2. Статистична інформація / Державний комітет статистики України. – Режим доступу до сайту : [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua/>
5. Астана Зіемеле. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні // Туризм сільський зелений. – 2004. - № 1. – с.8-13.

References

1. Mezhdunarodnyy turizm suverenno prodvyhaetsia preodoleniyumylyardnohorubezha v kontse 2012 hoda [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: [http://media.unwto.org/ru/press-release/2012-09-](http://media.unwto.org/ru/press-release/2012-09-19/mezhdunarodnyi-turizm-uverenno-prodvigaetsya-k-preodoleniyu-milliardnogo-ru)

19/mezhdunarodnyi-turizm-uverenno-prodvigaetsya-k-preodoleniyu-
milliardnogo-r

2. Statystychna informatsiia / Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. –Rezhym dostupu do сайtu : [http// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
3. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby turyzmu i kurortiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.tourism.gov.ua/>
5. Astana Ziemele. Analiz suchasnoho stanu ta perspektyvy rozvytku silskoho zelenoho turyzmu v Ukraini // Turyzm silskyi zelenyi. – 2004. - № 1. – s.8-13.